

با ملاحظه شواهد تجربی، معیارهای حقوقی «کنترل سراسری»^۱ و «رأی دادگاه تجدید نظر تادیچ»^۲ مبنای تحلیل قرار می‌گیرد که اشعار می‌دارد: «کنترلی که حقوق بین‌الملل لازم می‌دارد باید موجود تشخیص داده شود، هنگامی که یک دولت (یا در زمینه منازعه مسلحانه، طرف منازعه) نقشی در سازماندهی، هماهنگی یا برنامه‌ریزی اعمال نظامی گروه نظامی، علاوه بر تأمین مالی، آموزش و تجهیز یا تدارک پشتیبانی عملیاتی به آن گروه، داشته باشند» (United Nations, 1999: Para. 137). «رویه دولتی دیکته می‌کند که آستانه این کنترل سراسری بالا است و شواهد پشتیبان باید محکم باشد» (Arimatsu & Choudhury, 2014: 5). به عبارتی، صرف انتساب سیاسی ارتباط کنشگران در منازعه مسلحانه کفایت نکرده و معیارهای حقوقی می‌بایست مؤید آن ارتباط باشد که البته خود مبتنی بر شواهد تجربی و سیاسی در میدان منازعه است. بر اساس این ارتباط، طبقه‌بندی منازعات و بر اساس این طبقه‌بندی شخصیت حقوقی گروه‌های غیردولتی مسلح در منازعه عراق و سوریه قابل تبیین و تفسیر است.

۲-۲. طبقه‌بندی منازعه عراق و سوریه تحت حقوق بشردوستانه بین‌المللی

حمله ایالات متحده به عراق در سال ۲۰۰۳، به واسطه دارا بودن معیار حداقلی «توسل به زور یک‌جانبه یک دولت علیه دولت دیگر» مندرج در ماده ۲ مشترک، به‌عنوان «منازعه مسلحانه بین‌المللی» (آیاک)^۳ تحت حقوق بشردوستانه بین‌المللی قابل طبقه‌بندی است و این طبقه‌بندی تا سقوط رسمی دولت عراق غیرقابل بحث است (Geneva Conventions, 1949: Para. C, Art. 2 & Cameron, 2015: 1215). اما در این فاز نیز عناصری از «منازعه مسلحانه غیربین‌المللی» (نایاک)^۴ قابل مشاهده است که در آن میان تعقیب و گریز مقامات و افسران بعثی توسط نیروهای سپاه بدر و هدف‌گیری نیروهای آمریکایی توسط جیش‌المهدی قابل اشاره است. از

1. Overall Control

2. *Tadić* Appeals Chamber Judgment

3. International Armed Conflict (IAC)

4. Non-International Armed Conflict